

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

55-2

BRNO 2014

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 55
Volume 55

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady <i>Head of editorial board</i>	Pavel Kouřil
Redakční rada <i>Editorial board</i>	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor <i>Editor in chief</i>	Petr Škrdla
Výkonná redakce <i>Assistant Editors</i>	Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Hedvika Břínková
Technická redakce, sazba <i>Executive Editors, Typography</i>	Alice Del Maschio
Software <i>Software</i>	Adobe InDesign CS5
Vyobrazení na obálce <i>Cover Picture</i>	<i>Mikulčice-Valy, most č. 1. Předběžná rekonstrukce mostu R. Skopala, podle Poláček 2000 (viz obr. 9 na str. 46)</i> <i>Mikulčice-Valy, bridge No. 1. A preliminary reconstruction of the bridge by R. Skopal, in accordance with Poláček 2000 (see Fig. 9 on page 46)</i>
Adresa redakce <i>Address</i>	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk <i>Print</i>	Azu design s.r.o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2014

Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR

Copyright © 2014 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors

V areálu hrádku a blízkém okolí byly uskutečněny dvě detektorové prospekce (18. 11. 2011 a 14. 4. 2013). Na vrcholové plošině hrádku bylo nalezeno jen málo železných předmětů (vše zaměřeno ručním GPS přístrojem) – vrcholně středověký hrot šípu s tmem, hrot šípu s tulejkou a různé ručně kované hřeby, které se až na výjimky koncentrovaly v severovýchodní a severní části vrcholové plošiny (existence dřevěné stavby?). Z žádného výkopku na vrcholové plošině však nebyl získán keramický materiál, což by mohlo svědčit o krátkém trvání fortifikace. Kolem příkopů a valů byly nalezeny pouze dva špatně datovatelné klínky, významnější je nález vrcholně středověké podkovy těsně pod reliktem valu a přístupové cesty jihozápadně od vrcholové plošiny. Další nálezy se koncentrovaly na plošinu severně od fortifikace; některé nálezy by mohly svědčit o užívání i této neopevněné severní plošiny (předhradí?).

Dle F. Spurného a M. Plačka mohl hrádek na Burgsteinu sloužit k zajištění běžné kolonizace, ale i k ochraně těžby. Tuto druhou variantu podporují nová zjištění učiněná V. Flášarem na vrcholu Kopky (protější, jižní strana Malínské rokle, 692 m n. m.). Podařilo se mu zde totiž objevit areál s pozůstatky těžby (SAS: 14-42-17/3), kterou by parvus J. Lucemburského, nalezený v odvalu kolem jedné důlní šachty, mohl datovat do 1. poloviny 14. století.

Jakub Halama

Literatura

Plaček, M. 2003: Povrchová prospekce reliktů některých šlechtických sídel na Šumpersku. *Přehled výzkumů* 44, 151–156.

Resumé

Nový Malín (Bez. Šumperk), Burgstein. Hochmittelalter. Die Festung. Die Terrainuntersuchung. Einlage-

rung der Funden: Heimatkundenmuseum im Šumperk, Zuwachs. Nr. 12/2011, 5/2013.

OKŘEŠICE (K. Ú. OKŘEŠICE U TŘEBÍČE, OKR. TŘEBÍČ)

Intravilán (parc. č. 1669/1). Vrcholný středověk (?), pozdní středověk až raný novověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

V červnu roku 2013 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum v intravilánu obce Okřešice v souvislosti s výstavbou nové kanalizace. Při této příležitosti došlo na jihozápadní straně návsi, před vyústěním příjezdové cesty k domu č. p. 5, k odkrytí archeologických situací. Lokalita je situována v nadmořské výšce okolo 512 m, na pravém břehu jižní zdrojnice Okřešického potoka, která se zařezává do jihovýchodního svahu návrší Strážnice (573,9 m n. m.). Její přesná poloha je na ZM ČR 1:10 000, listu 23-42-18, určena bodem o souřadnicích 397:344 mm od Z:J s.č.

Na profilu výkopu pro kanalizaci byl objeven zahroubený objekt neznámého stáří a účelu, který překrývala sídlištní vrstva obsahující keramický materiál zařaditelný většinou jen rámcově do pozdního středověku až raného novověku, tedy zhruba do období první písemné zmínky o této osadě (1556: Dvorský 1906, 306). Několik střeptů z této vrstvy lze však datovat do 14. až 15. století. Uvedená starší intruze by mohla spolu s objeveným objektem posouvat počátky Okřešic hlouběji do vlastního středověku.

Michal Přichystal

Literatura

Dvorský, F. 1906: *Vlastivěda moravská. II, Místopis. Třebický okres.* Brno: Musejní spolek.

Resumé

Okřešice (k. ú. Okřešice u Třebíče, okr. Třebíč). Bei der Rettungsgrabung im Zentralteil der Gemeinde wurden eine neuzeitli-

Obr. 80. Olomouc, výstaviště Flora. Cihlářská pec.

Abb. 80. Olomouc, Messegelände Flora. Ziegelofen.

Obr. 81. Olomouc, výstaviště Flora. Hromadný hrob z vojenského hřbitova.

Abb. 81. Olomouc, Messegelände Flora. Massengrab aus der Militär-Friedhof.

che Schicht und eine nicht näher datierbare Siedlungsgrube entdeckt. In der Schicht wurden auch die mittelalterliche Keramikscherben gefunden.

OLOMOUC (K. Ú. OLOMOUC-MĚSTO, OKR. OLOMOUC)

Výstaviště Flora, ulice Wolkerova a Zamenhofova. Pozdní středověk, novověk. Hřbitov. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum, realizovaný Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm Olomouc a společností Archaia Olomouc, o. p. s., probíhá v prostoru výstaviště Flora A (parc. č. 105/75, 105/76, 105/89, 264/8, 264/9) od léta roku 2012. Podařilo se zde odkrýt doklady osídlení předměstských částí královského města Olomouc v období pozdního středověku, a to např. relikt cihlářské pece konstruované z pozdně středověkých cihel a dlaždic pojených hlinou (obr. 80), výhoz nepodařené vsázky cihel, exploatační jámy na hlínu a další zahluobené objekty.

Mnohem výrazněji však tato místa zasáhly antropogenní aktivity spojené s existencí čtyř městských hřbitovů z období 1. poloviny 19. a počátku 20. století. Hned v sezoně 2012 bylo prozkoumáno cca 800 hrobů patřících k někdejšímu katolickému hřbitovu, situovanému v místech kolem stávajícího pavilonu A.

V roce 2013 pokračoval výzkum jižněji, v prostoru někdejšího vojenského hřbitova, kde se podařilo zachytit cca 260 pohřbů. Hroby zde byly velmi často masové, obsahující cca 10–40 převážně mužských jedinců bez mlodarů a předmětů osobní výbavy (obr. 81). V závěrečné fázi existence, po přeložení vojenského hřbitova, se i zde objevují civilní hroby včetně žen a dětí, což je dokladem využívání těchto míst k pohřbívání civilistů, pro které na sousedním katolickém hřbitově nebylo místo. Kromě toho bylo i v tomto roce na místě někdejšího katolického hřbitova odkryto dalších 265 soliterních hrobů.

V souvislosti s hloubením kanalizačních přípojek byl objeven rovněž hromadný nálezh druhotně uložených lidských pozůstatků, pocházející zřejmě z období výstavby původního pavilonu A v 70. letech minulého století. Po zběžném antropologickém průzkumu těchto pozůstatků zhruba 2500 jedinců byly tyto pietně uloženy na Městském hřbitově v Olomouci-Neředíně.

Naprostě nečekaným nálezem se pak stal objev zbytků protiletického krytu z konce 2. světové války v prostoru před vstupní halou do pavilonu A z ulice Wolkerova.

*Vít Hadrava, Peter Kováčik,
Táňa Moskalíková, Pavel Šlézar*

Resumé

Olomouc (Kat. Olomouc-město, Bez. Olomouc), Messegelände Flora, Wolkerova- und Zamenhofova-Straße. Spätmittelalter, Neuzeit. Friedhof. Rettungsausgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. OLOMOUC-MĚSTO, OKR. OLOMOUC)

Dolní náměstí, parc. č. 116/14. Středověk, novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Vzhledem k tomu, že projekt „Stavební úpravy Dolního náměstí v Olomouci“ se realizoval v Městské památkové rezervaci Olomouc, vznikl oprávněný požadavek na archeologický výzkum ohrožené památky, který od září 2011 do června 2013 provedl odbor archeologie Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci.

Vlastní archeologický výzkum byl rozdělen na několik částí: plocha „A“ před Neptunovou kašnou (509 m²), která byla vymezena souřadnicemi: Y= 547 089,10;